

การระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการในการซื้อขายหลักทรัพย์

นางสาว เนตรทราย สงวนศักดิ์ภักดิ์

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-608-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I1669658X

DISPUTE SETTLEMENT THROUGH ARBITRATION
IN SECURITIES TRANSACTION

Miss Natesai Sanguansakpakdee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Laws

Graduate School

Chulalongkorn University

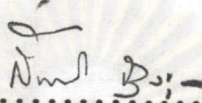
1995

ISBN 974-631-608-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการในการซื้อขายหลักทรัพย์
โดย นางสาว เนตรทราย สงวนศักดิ์ภักดี
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ พิเศษ เสตเสถียร
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์สุทธิชัย จิตรวานิช

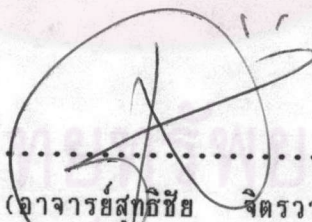
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ กุสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พิชัยศักดิ์ ทรยางกูร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ พิเศษ เสตเสถียร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์สุทธิชัย จิตรวานิช)

..... กรรมการ
(อาจารย์วิชัย อริยะนนทกะ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ธรรมนุญ อานันโทไทย)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

เนตรทราย สงวนศักดิ์ภักดี : การระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการในการซื้อขายหลักทรัพย์
(DISPUTE SETTLEMENT THROUGH ARBITRATION IN SECURITIES TRANSACTION)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.พิเศษ เสตเสถียร, อ.สุทธิชัย จิตรวณิช, 158 หน้า. ISBN 974-631-608-7

ข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากหรือเกี่ยวเนื่องกับการซื้อหรือขายหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไม่ว่า
ในระหว่างสมาชิกด้วยกันเองหรือระหว่างสมาชิกกับลูกค้าของสมาชิกควรระงับด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการที่ตลาด
หลักทรัพย์จัดตั้งขึ้น เนื่องจากการอนุญาโตตุลาการดังกล่าวเป็นวิธีที่พิจารณาโดยบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ
และประสบการณ์ทางด้านการซื้อขายหลักทรัพย์อันจะส่งผลให้การพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทนั้นเป็นไปอย่างถูกต้องและ
เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ปัจจุบันมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการอนุญาโตตุลาการในการซื้อขาย
หลักทรัพย์ไว้เป็นการเฉพาะคือ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 โดยพระราชบัญญัติ
ดังกล่าวกำหนดจำนวนอนุญาโตตุลาการไว้แน่นอน ซึ่งสมควรแก้ไขให้คู่พิพาทตกลงกำหนดจำนวนอนุญาโตตุลาการ
ได้ เพื่อมิให้คู่พิพาทรับภาระค่าใช้จ่ายมากเกินไปสำหรับข้อพิพาทที่มีทุนทรัพย์น้อย รวมทั้งควรกำหนดมาตรการ
ดังต่อไปนี้ขึ้นมารองรับ

1. ให้สมาชิกระงับข้อพิพาทในการซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการที่ตลาดหลักทรัพย์
จัดตั้งขึ้น และให้จัดทำข้อตกลงเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการดังกล่าวไว้ในสัญญาที่ทำขึ้นระหว่างสมาชิกกับ
ลูกค้า เพื่อให้การชี้ขาดข้อพิพาทเป็นไปในแนวทางเดียวกันโดยถูกต้อง
2. ให้การแต่งตั้งประธานอนุญาโตตุลาการมาจากความยินยอมของคู่พิพาท เพื่อมิให้มีข้อโต้แย้ง
เกี่ยวกับความเป็นกลาง
3. กำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาโตตุลาการในการซื้อขายหลักทรัพย์ให้ชัดเจน เพื่อให้การดำเนิน
กระบวนการพิจารณามีความแน่นอน
4. ให้อนุญาโตตุลาการมีอำนาจเรียกให้สมาชิก กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างของสมาชิกมา
ปรากฏตัวในชั้นพิจารณาได้ เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็วในการดำเนินกระบวนการพิจารณา
5. กำหนดให้คำชี้ขาดเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ เพื่อให้ผู้ลงทุนทราบเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการ
พิจารณาในชั้นอนุญาโตตุลาการ และสามารถเข้ามาลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ได้อย่างระมัดระวัง
6. กำหนดให้คำชี้ขาดถึงที่สุด เพื่อให้คำชี้ขาดมีความน่าเชื่อถือและมีให้เกิดการประวิงเวลาในการ
บังคับตามคำชี้ขาด

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

C570433 : MAJOR LAW
KEY WORD:

ARBITRATION / SECURITIES / SECURITIES ARBITRATION

NATESAI SANGUNSAKPAKDEE : DISPUTE SETTLEMENT THROUGH ARBITRATION IN
SECURITIES TRANSACTION. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PISES SETHSATHIRA,
ARCHAN SUTHICHAJ CHITVANICH. 158 PP. ISBN 974-631-608-7

The dispute concerning the security transaction in the Stock Exchange either between members or between a member and its customers should be settled by arbitration at the Stock Exchange. The settlement should be made by a person who has expertise in security transaction. In order that such disputes will be scrutinized correctly and streamlinedly. The existing law which provides the criteria for the aforesaid settlement is "the Securities & Exchange Act B.E .2535". The Act which specifies the certain number of arbitrators should be amended to authorize the disputing parties to specify the number of their arbitrators in order to reduce the higher expenses for the less cost-dispute. In addition, the following measures should be specified for serving the above mentioned:

1. To require member to any dispute concerning the security transaction by arbitrators arranged by the Stock Exchange of Thailand and to require the agreement on the said settlement to be included in the contract made between a member and its customers in order to generate precedent of the awards correctly.
2. To appoint a presiding arbitrator by the consent of the disputing parties to avoid challenging on impartiality.
3. To clearly regulate principle on security transaction arbitration in order to generate fixed procedures.
4. To empower arbitrators to order members or a member's directors, staffs or employees to be present in the procedural stage to ensure convenience and speed.
5. To disclose the awards to the public to allow transparency in the arbitration process and carefulness of investor in the Stock Exchange.
6. To require finality of the awards in order to generate the creditability and to avoid delaying of execution.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์

ปีการศึกษา.....2537

ลายมือชื่อนิสิต.....*Pomue*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*Archan Suthichai*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....*Archan Suthichai*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของท่าน
รองศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์ ทรยางกูร ซึ่งได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ
ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาด้วยดีตลอด ตลอดจนถึงได้กรุณาช่วยเหลือในการหาหนังสือที่นำ
มาใช้ในการเขียนวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์จนวิทยานิพนธ์สำเร็จดังที่ปรากฏ และขอขอบพระคุณท่าน
รองศาสตราจารย์พิเศษ เสตเสถียร ที่ได้กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และให้
ทัศนะกำหนดแนวทางของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนกรุณาให้คำวิจารณ์และคำแนะนำอันเป็น
ประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอันมาก และขอขอบพระคุณท่านอาจารย์สุทธิชัย จิตรวาณิช
ท่านอาจารย์วิชัย อริษะนันทกะ ท่านอาจารย์ ดร.ชรรมณู อานันโทไทย ที่ได้กรุณาตั้งข้อ
สังเกตและให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์และทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ Mr. Michael E. Sherman ที่ได้กรุณาช่วยเหลือใน
การหาหนังสือที่ใช้ศึกษาประกอบการทำวิทยานิพนธ์ อันเป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นอันมาก

ผู้เขียนขอขอบพระคุณตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอันเป็นสถาบันที่ให้ความรู้
และประสบการณ์เกี่ยวกับธุรกิจหลักทรัพย์ และขอขอบพระคุณคุณศุภกรินทร์ ร่วมรังษี หัวหน้าส่วน
กฎหมาย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่ได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนผู้เขียนในการทำ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอขอบคุณคุณเฉลิมชัย รุ่งเรือง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน
ตลอดเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบคุณพี่ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจในการเขียน
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ท้ายนี้ ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ซึ่งให้การสนับสนุนในทุกด้าน
และให้กำลังใจแก่ผู้เขียนเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา คุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียน
ขอมอบให้แก่บิดา มารดา และท่านอาจารย์ทุกท่าน

เนตรทราย ส่วงวนศักดิ์ภักดิ์

12 พฤษภาคม 2538

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
2. ที่มาของการจัดให้มีการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ ในการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์ในฐานะองค์กรกำกับดูแลตนเอง	5
องค์ประกอบของตลาดหลักทรัพย์	12
การซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์	
1. การมอบหมายให้สมาชิกปฏิบัติหน้าที่นายหน้า ซื้อขายหลักทรัพย์	13
2. การรับคำสั่งและแจ้งผลการซื้อขายหลักทรัพย์	15
3. การเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์กับสมาชิกของ ตลาดหลักทรัพย์	
(1) การเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยเงินสด	16
(2) การเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยการกู้ยืม โดยมีหลักทรัพย์วางเป็นประกัน	17
ลักษณะข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากหรือเกี่ยวเนื่องกับการซื้อขายหลักทรัพย์	
(1) ข้อพิพาทระหว่างสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์กับลูกค้า	20
(ก) สมาชิกฉ้อฉลโดยการซื้อขายหลักทรัพย์เกินคำสั่ง ของลูกค้า (Churning)	20
(ข) สมาชิกปฏิบัติหน้าที่นายหน้าซื้อหรือขายหลักทรัพย์ ให้กับลูกค้าโดยไม่เหมาะสม (Unsuitability)	21

(ค) สมาชิกกระทำการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ใน บัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ของลูกค้าโดยไม่มีอำนาจ (Unauthorized Trading)	22
(ง) สมาชิกไม่กระทำการควบคุมดูแลการปฏิบัติงาน ของพนักงาน (Failure to Supervise)	23
(จ) การกระทำผิดที่เกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยการกู้ยืมเงินโดยวางหลักทรัพย์เป็นประกัน (Margin Loan Agreement)	24
(2) ข้อพิพาทระหว่างสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ ด้วยตนเอง	25
แนวทางในการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากหรือเกี่ยวเนื่องกับ การซื้อขายหลักทรัพย์	25
3. การระงับข้อพิพาทในการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายไทย	
อนุญาโตตุลาการทั่วไป	30
1. ความหมายและรูปแบบของอนุญาโตตุลาการ	30
2. การแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการ	34
3. กระบวนการพิจารณาในชั้นอนุญาโตตุลาการ	37
4. ค่าใช้จ่ายของอนุญาโตตุลาการ	40
อนุญาโตตุลาการในการซื้อขายหลักทรัพย์	
1. ตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2527	44
(1) รูปแบบของอนุญาโตตุลาการ	45
(2) การแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการ	45
(3) กระบวนการชี้ขาดข้อพิพาท	46
2. ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535	48

4.	การระงับข้อพิพาทในการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายต่างประเทศ	
	การระงับข้อพิพาทในการซื้อขายหลักทรัพย์ในประเทศสหรัฐอเมริกา	53
	1. กรณีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างสมาชิกกับลูกค้า	54
	2. กรณีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างสมาชิกด้วยตนเอง	63
	การระงับข้อพิพาทในการซื้อขายหลักทรัพย์ในประเทศอังกฤษ	64
	1. ข้อกำหนดอนุญาตตุลาการเกี่ยวกับผู้บริโภค	71
	2. ข้อกำหนดอนุญาตตุลาการแบบสมบูรณ์	73
	การระงับข้อพิพาทในการซื้อขายหลักทรัพย์ในประเทศสิงคโปร์	74
	1. กรณีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างสมาชิกกับลูกค้า	75
	ก. กรณีที่ลูกค้าไม่ปฏิบัติตามสัญญา	75
	ข. กรณีที่สมาชิกไม่ปฏิบัติตามสัญญา	76
	2. กรณีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างสมาชิกด้วยตนเอง	76
5.	วิเคราะห์หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตตุลาการในการซื้อขายหลัก ทรัพย์ตามกฎหมายไทย	
	การยื่นคำร้องขอให้ชี้ขาดข้อพิพาท	78
	จำนวนและการแต่งตั้งอนุญาตตุลาการ	81
	1. ประเด็นเกี่ยวกับจำนวนอนุญาตตุลาการ	82
	2. ประเด็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งอนุญาตตุลาการ	85
	กระบวนการพิจารณาข้อพิพาทในชั้นอนุญาตตุลาการ	91
	1. ประเด็นเกี่ยวกับวิธีการพิจารณาในชั้นอนุญาตตุลาการ	91
	2. ประเด็นเกี่ยวกับการออกหนังสือเชิญชานหรือบุคคล ให้เข้ามาร่วมพิจารณาในชั้นอนุญาตตุลาการ	92
	การทำคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการ	95
	1. ประเด็นเกี่ยวกับการเปิดเผยคำชี้ขาดของ อนุญาตตุลาการ	96
	2. ประเด็นเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำชี้ขาดของ อนุญาตตุลาการ	97
6.	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	100

	หน้า
รายการอ้างอิง	110
ภาคผนวก ก	113
ภาคผนวก ข	146
ภาคผนวก ค	155
ประวัติผู้เขียน	158

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย